

متن پرسش

با سلام: استاد گرامی دو سوال از خدمتتان دارم: ۱. یکی از دلایلی که برای خلقت انسان ذکر می شود فیاضیت مطلق پروردگار است به این معنا که خدایی که کمال مطلق و فیاض مطلق است و می تواند موجودی مانند انسان را بیافریند اگر نیافریند با فیاضیت او در تضاد است. ظهور و بروز این صفت قبل از خلقت انسان چگونه بوده است؟ ۲. انسان و شرایط موضوعی است که ذهنم را بسیار درگیر کرده است نگاهی اجمالی به تاریخ بشریت و اوضاع امروزی جهان نشان می دهد که اکثر انسانها بیشتر ساخته شرایط و محیط هستند تا اراده. به عنوان مثال اگر صدام زناراده نبود و زیر دست ناپدری ظالم بزرگ نمی شد آیا عاقبت او چنین می شد و یا اگر فردی که در ایران در یک خانواده مذهبی رشد کرده و در نتیجه انسان خوبی شده و عاقبت به خیر می شود اگر در خانواده و شرایط دیگری بزرگ می شد باز هم می توانست انسان خوبی شود.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱- فیاضیت حضرت پروردگار در ازاء «امکان ذاتی» هر مخلوق است و لذا با نظر به امکانی که هر مخلوق در خود دارد حضرت حق آن امکان را به واجب بالغیر می‌رساند. عنایت داشته باشید که «امکان»، ذاتی هر مخلوق است و لذا امکان بالذات با واجب بالغیر قابل جمع است ۲- هرکس قبل از موجودشدن آنچه را که می‌خواهد بشود انتخاب کرده و حضرت حق جواب طلب و تقاضای آن را می‌دهد. اختیار در امکان ذاتی صدام نهفته است و صدام، صدام‌بودن را انتخاب کرده و خداوند جواب آن انتخاب را داده، و این اختیار تا آخر با صدام هست و هرلحظه می‌تواند انتخاب جدیدی بکند. در مباحث «اعیان ثابته» این موضوع بهتر حل می‌شود. موفق باشید